

PISMO OGÓLNOPOLSKIEGO PROTESTU LOGOPEDÓW

Warszawa, 12.04.2023 r.

P.T.

Posłowie na Sejm RP
Członkowie Komisji Zdrowia

WNIOSEK

o podjęcie działań w celu **WYŁĄCZENIA ZAWODU LOGOPEDY**
z projektu Ustawy o niektórych zawodach medycznych

W związku z planami wprowadzenia Ustawy o niektórych zawodach medycznych **postulujemy wyłączenie z projektu ustawy zawodu logopedy**. W ustawie dostrzegamy brak przejrzystości oraz głęboką ingerencję w naukowe podstawy dziedziny wiedzy, jaką jest logopedia. Dla dobra pacjentów objętych terapią logopedyczną oraz dla dalszego, swobodnego rozwoju nauki, jaką jest logopedia, wnosimy o stworzenie międzyresortowej ustawy, która zagwarantuje ochronę prawną tytułu logopedy, ujednoczenie kształcenia programowego i uniwersyteckiego. Widzimy potrzebę opracowania ustawy międzyresortowej, analogicznie do zawodu psychologa, który ma zbliżone formy pracy do zawodu logopedy.

Pragniemy wskazać najważniejsze i najbardziej niepokojące skutki wprowadzenia ustawy, które obejmą ograniczenia stosowanych metod, technik i narzędzi, upadek działających gabinetów, niepewność w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju zawodowego – w szczególności aktywizacji zawodowej kobiet i matek – co w konsekwencji wpłynie na ograniczenie dostępu do pomocy logopedycznej, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach i wsiach.

1. **WSZYSCY JESTEŚMY PEŁNOPRAWNYMI LOGOPEDAMI**. Logopedzi pracujący w oświacie mają takie samo wykształcenie, kompetencje oraz metody pracy, jak logopedzi zatrudnieni w systemie ochrony zdrowia czy prowadzący prywatną praktykę. Kontynuują również terapię z dziećmi, które opuszczają oddziały szpitalne (neurologiczne, chirurgii plastycznej, neonatologiczne). Ich oddziaływanie są i muszą pozostać synergiczne. Nie ma żadnych istotnych społecznych ani państwowych powodów, które uzasadniałyby ograniczenie konstytucyjnej zasady wolności wyboru i

wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy wprowadzanych przez projektowaną ustawę. Jest to bezprecedensowa próba ograniczenia kompetencji ze względu na miejsce wykonywania zawodu. **Wprowadzenie sztucznego podziału na dwa odrębne zawody ograniczy liczbę specjalistów oraz zuboży dostępność kadrową ze względu na utrudnioną migrację między miejscami wykonywania zawodu (m.in. placówkami systemu ochrony zdrowia, edukacji, pomocy społecznej).**

2. **WSPÓŁPRACA MIĘDZYSEKTOROWA DLA ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI DIAGNOZY I TERAPII LOGOPEDYCZNEJ.** Niemowlęta i dzieci z niepełnosprawnościami, zaburzeniami rozwojowymi (zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia genetyczne), opóźnionym lub zaburzonym rozwojem mowy ze względu na dostępność i czas oczekiwania na terapię w ochronie zdrowia, objęte są opieką logopedyczną głównie w gabinetach logopedycznych prowadzonych w ramach działalności gospodarczej. **Zniknięcie prywatnych gabinetów to dłuższe kolejki i zmniejszenie dostępu do terapii logopedycznej.** Wpłynie to również na komfort najmłodszych pacjentów, którzy często nie będą już mieli możliwości podjęcia terapii najbliżej miejsca zamieszkania. Konieczność długich dojazdów do specjalisty to obciążenie dla dziecka (dzieci przyjeżdżają zmęczone lub zaspane) i rodzica.

3. **RESTRYKCJE OGRANICZAJĄCE SKUTECZNOŚĆ PROCESU TERAPEUTYCZNEGO.** Ustawa w obecnej postaci wpłynie negatywnie na logopedów świadczących dotychczas usługi w ramach działalności gospodarczej – narzuca bowiem obowiązek przekształcenia gabinetów logopedycznych w podmioty lecznicze. Obecnie placówki dostosowane są do potrzeb rozwojowych i emocjonalnych małych pacjentów. Wyposażenie i wygląd gabinetów zapewniają poczucie bezpieczeństwa i komfortu podczas terapii. Niejednokrotnie na zajęcia przychodzą dzieci z fobiami związanymi z przebytymi zabiegami chirurgicznymi czy długotrwałym leczeniem szpitalnym. Gabinety powinny być wyposażone w pomoce dydaktyczne umożliwiające naukę poprzez zabawę i interesujące dla dzieci (zabawki, pluszaki, gry planszowe, gry interaktywne), a także w miękkie maty lub wykładziny zapewniające możliwość pracy na podłodze.

Badania naukowe z zakresu neurodydaktyki dowodzą, że nauka może przebiegać tylko w warunkach komfortu psychicznego i poczucia bezpieczeństwa. Narzucenie wymogu przekształcenia gabinetu logopedycznego, zgodnie z wymogami ustawy o działalności leczniczej, w ambulatorium zabiegowe spowoduje konieczność stosowania jedynie wyrobów medycznych. Obecny stan wiedzy pozwala nam na wskazanie zaledwie kilku narzędzi spełniających narzucane normy, gdyż większość przedmiotów wykorzystywanych w diagnozie i terapii logopedycznej ma swoje korzenie w pedagogice i psychologii i nie były one nigdy standaryzowane zgodnie z normami prawa medycznego. **Ograniczenie dostępności metod i narzędzi przyniesie skutek odwrotny do zamierzonego – spadek jakości i skuteczności terapii.**

4. **NIEADEKWATNE WYMAGANIA LOKALOWE.** Wymagania dotyczące warunków lokalowych stawiane logopedom w procedowanej ustawie są wyższe niż wobec lekarzy czy fizjoterapeutów prowadzących indywidualną praktykę. Wymagania te są nierealne do spełnienia oraz nieadekwatne do wyzwań zawodowych, które stoją

przed specjalistami - szczególnie w małych miejscowościach i wsiach. Wejście ustawy w życie nie tylko ograniczy liczbę gabinetów, w których prowadzona jest terapia, ale także doprowadzi do olbrzymiego spadku liczby używanych metod, technik i narzędzi logopedycznych. **W efekcie drastycznie zostanie ograniczony dostęp do terapii osób potrzebujących profesjonalnej pomocy i wsparcia.** Utrudni to możliwości rozwoju, obniży jakość życia i będzie negatywnie oddziaływać na perspektywy późniejszej aktywizacji zawodowej osób z trudnościami komunikacyjnymi i rozwojowymi.

5. **SYSTEMOWE OGRANICZENIA MOŻLIWOŚCI LOGOPEDII W OŚWIACIE.** Logopedzi realizujący zadania oświatowe w przedszkolach oraz szkołach prowadzą terapię logopedyczną dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, natomiast z innymi dziećmi działają głównie w zakresie profilaktyki logopedycznej. Wynika to z obowiązujących regulacji, warunków pracy i wciąż wzrastającej liczby dzieci potrzebujących terapii (często 2-4 dzieci biorących udział w jednostce zajęciowej). **System oświaty nie udźwignie obciążeń wynikających z zamknięcia prywatnych placówek logopedycznych.**
6. **DEGRADACJA I UTRATA PEŁNYCH UPRAWNIENÍ ZAWODOWYCH PRZEZ LOGOPEDÓW PRACUJĄCYCH W SYSTEMIE OŚWIATY.** Istnieje realne zagrożenie, iż mimo takiego samego wykształcenia, kompetencji oraz doświadczenia w pracy z dziećmi z takimi samymi trudnościami rozwojowymi jakie mają logopedzi pracujący w ochronie zdrowia, logopedzi pracujący w oświacie nie będą postrzegani jako specjaliści w swojej dziedzinie. Ich opinie mogą nie być uznawane przez innych specjalistów. Wpływnie to na podejmowanie decyzji o wyborze ścieżki zawodowej. **Mimo zwiększającego się zapotrzebowania zatrudniania na stanowisku logopedy w oświacie, w efekcie mniej specjalistów zdecyduje się na podjęcie tej drogi zawodowej.** W konsekwencji w drastyczny sposób zmniejszy się wykrywalność i korekcja nie tylko zaburzeń artykulacji, lecz także trudności rozwojowych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Zachodzi uzasadniona obawa, że opisane powyżej problemy dotkną również logopedów pracujących w DPS-ach dla dorosłych i dzieci, w żłobkach i świetlicach terapeutycznych.
7. **SEGREGACJA W DOSTĘPIE DO PODNOSZENIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.** Wprowadzenie sztucznego, krzywdzącego podziału między logopedami ze względu na miejsce zatrudnienia będzie prowadziło do wykluczeń. W związku z *uchwałą Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie obowiązków lekarzy i lekarzy dentyistów uczestniczących w szkoleniach w roli wykładowcy* ograniczającą lekarzom możliwość szkolenia przedstawicieli zawodów niemedycznych, wprowadzenie proponowanego podziału specjalistów na dwie odrębne kategorie logopedy i logopedy pracującego w oświacie skutkuje brakiem możliwości udziału tych drugich w ww. szkoleniach.
8. **BEZROBOCIE, UTRUDNIONE UTRZYMANIE TYTUŁU ZAWODOWEGO DLA MATEK.** Projekt ustawy jest szczególnie krzywdzący dla matek małych dzieci i kobiet, które chciałyby pracować w oświacie lub prowadzić własny gabinet, a planują posiadanie potomstwa. Jeśli przez pięć z sześciu lat nie będą pracowały wykonując zawód

medyczny, stracą pełne uprawnienia zawodowe. Żeby je odzyskać, będą musiały pracować pod nadzorem. Warto zauważyć, że nie określono dotąd szczegółowych warunków wspomnianego nadzoru ani zasad wyznaczania osoby nadzorującej. Jednocześnie nie będą mogły także, w przeciwieństwie do ich koleżanek wykonujących zawód medyczny, uczestniczyć w szkoleniach prowadzonych przez lekarzy. Te rozwiązania pogłębią nierówności na rynku pracy, utrudnią matkom małych dzieci i kobietom planującym założenie rodziny rozwój zawodowy i podjęcie zatrudnienia, a także powrót do pracy.

9. **RESTRYKCYJNOŚĆ I UZNANIOWOŚĆ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ.**

Ustawa przewiduje odpowiedzialność dyscyplinarną logopedów, jednak nie precyzuje czym miałyby być "przewinienie". Organem, przed którym miałyby dyscyplinarnie odpowiadać logopeda, jest komisja powołana przez ministerstwo, a nie jak w przypadku innych samodzielnych zawodów wybrani do samorządu reprezentanci danego zawodu. W związku z powyższym nie wiadomo, na jakiej podstawie będą oceniane przebieg i skuteczność naszej terapii?

10. **WYKONYWANIE ZAWODU LOGOPEDY W ŻŁOBKACH, DPS-ach, ŚWIETLICACH TERAPEUTYCZNYCH, DOMACH DZIECKA.** Pragniemy wskazać, że ustawa nie uwzględnia logopedów pracujących poza systemami ochrony zdrowia i oświaty.

Logopedzi to wszechstronnie wykwalifikowani specjaliści z wykształceniem wyższym, wykonujący w różnych miejscach pracy jeden interdyscyplinarny zawód. Każdy logopeda jest i musi pozostać logopedą!

Propozycja wprowadzenia obwarowanego ograniczeniami i sankcjami podziału na logopedów „medycznych” i „niemedycznych” budzi zdecydowane i masowe, oddolne protesty naszego środowiska. Świadomi opisanych powyżej negatywnych skutków społecznych, zdrowotnych i gospodarczych jako Ogólnopolski Protest Logopedów mówimy stanowcze „NIE”:

- „nie” dla biurokratycznego, sztucznego podziału zawodu logopedy,
- „nie” dla degradacji logopedów, którzy pracując w systemie oświaty stracą pełne uprawnienia zawodowe,
- „nie” dla reglamentacji działalności gospodarczej, która jest ważną i niezbędną formą zwiększania dostępności pomocy w sytuacji stałego niedofinansowania publicznej ochrony zdrowia.

Na wpisaniu zawodu logopedy do ww. ustawy stracą nie tylko logopedzi, lecz przede wszystkim dzieci i młodzież, szczególnie z niepełnosprawnościami i zaburzeniami komunikacji oraz kobiety, które są matkami małych dzieci lub chcą nimi zostać, a także ich rodziny.

Logopeda w ustawie o niektórych zawodach medycznych to mniejsza dostępność miejsc oraz ograniczenie form i metod reglamentowanej przez państwo terapii logopedycznej.

W sytuacji stale rosnącego zapotrzebowania i zmienności potrzeb w interesie polskiego społeczeństwa jest zagwarantowanie logopedom praw nabytych: dotychczasowej swobody wyboru miejsca i formy wykonywania zawodu, a także zapewnienie możliwości ich łączenia.

Pod apelem logopedów utworzonym 04.04.2023 r. w sprawie projektu Ustawy o niektórych zawodach medycznych do dnia 12.04.2023 r. o godzinie 10:00 zebraliśmy 66.736 podpisów i liczba ta nadal rośnie.

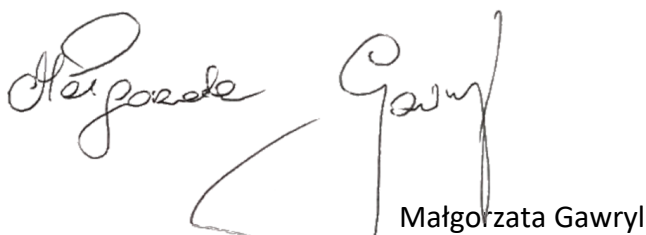
Link do petycji:

https://www.petycjeonline.com/apel_logopedow_w_sprawie_projektu_ustawy_o_niektorych_zawodach_medycznych?fbclid=IwAR37DhgykwA9XhOkBu1AMeQquUR5BYuoDFcJbYfYxbtxlyOIHsJ9M2-7sl4

Negatywne stanowisko w sprawie Ustawy o niektórych zawodach medycznych wyraziło również środowisko akademickie.

Link do ww. stanowiska: <https://logopeda.org.pl/new.php?id=1392>

W związku z powyższym apelujemy do Państwa o niezwłoczne złożenie poprawki do projektu ustawy o niektórych zawodach medycznych w całości wyłączającej z niej logopedów. Apelujemy o rozpoczęcie prac i uchwalenie ustawy o zawodzie logopedy.

Małgorzata Gawrył
Liderka Ogólnopolskiego Protestu Logopedów
Warszawa, 12.04.2023

Do wiadomości:

1. Minister Zdrowia Adam Niedzielski
2. Polski Związek Logopedów
3. Polskie Towarzystwo Logopedyczne
4. Ogólnopolskie Porozumienie Środowisk Akademickich